

Eðlismassi - Tákn

Táknaður með gríska bókstafnum ρ (hró)

ρ - Eðlismassi

m – massi

V - rúmmál

$$\rho = m / V$$

Eðlismassi

- Grunneining er kg/m^3 , algengt að nota g/cm^3
- Hann segir til um hve tiltekið rúmmál efnis vegur mikið.
- Oft er miðað við hve mörg grömm einn rúmsentimetri, cm^3 af efninu vegur.
- Eðlismassa má finna með því að finna hlutfallið á milli massa og rúmmáls.
- Eðlismassi = massi / rúmmál

Eðlismassi nokkurra efna

- Vatn er $1 \text{ g/cm}^3 = 1 \text{ kg/L} = 1000 \text{ kg/m}^3$
- Gull er $19,3 \text{ g/cm}^3$
- Ál er $2,7 \text{ g/cm}^3$
- Kvikasilfur er $13,6 \text{ g/cm}^3$
- Osmíum er $22,6 \text{ g/cm}^3$
- Olía er $0,85 \text{ g/cm}^3$

Rúmmál

$$1 \text{ m}^3 = 1000 \text{ lítrar}$$

$$1 \text{ dm}^3 = 1 \text{ lítri}$$

$$1 \text{ cm}^3 = 1 \text{ mL (millilítri)}$$

$$\text{Einn rúmmetri} = 1 \text{ m}^3$$

Athugið

Formúlu - rúmmál

- Rúmmál kassa = lengd · breidd · hæð

$$V = l \cdot b \cdot h$$

- Rúmmál sívalings = pí · hæð · radius · radius

$$V = \pi \cdot h \cdot r^2$$

Sýnidæmi 1

- Hvað vega 5 cm³ af gulli mikið ?

Spurt er um massa, m.

Snúum formúlunni við og einangrum m.

$$m = \rho \cdot V = 19,3 \text{ g/cm}^3 \cdot 5 \text{ cm}^3 = 96,5 \text{ g}$$

Svar: Fimm rúmsentimetrar eða sem samsvara 5 millilítrum af gulli vega tæp 100 g.

Sýnidæmi 2

a) Hvert er rúmmál 20 g af áli? Eðlismassi áls er 2,7 g/cm³.

$$V = m / \rho = 20 \text{ g} : 2,7 \text{ g/cm}^3 = \underline{7,4 \text{ cm}^3}$$

b) Hver er massi 7,4 cm³ af gulli? Eðlismassi gulls er 19,3 g/cm³.

$$m = \rho * V = 19,3 \text{ g/cm}^3 * 7,4 \text{ cm}^3 = 143 \text{ g}$$